

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อม
และรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

วันพุธที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๒

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

.....

ผู้มาประชุม

๑. ศาสตราจารย์พิเศษ วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธานการประชุม
๒. รองปลัดกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย นางกรรณิการ์ แสงทอง	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม นายภพ เอครพานิช รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด นายเดชอุดม วีระวานิช อธิบดีอัยการ สำนักงานนโยบาย ยุทธศาสตร์ และงบประมาณ	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พันตำรวจเอก อุกฤษฏ์ ศรีเสื่อขาม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ นายพนม แผงฤทธิ์ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน นางอรวรรณ คงชนชั้นดิธ นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ นางวิลาวัลย์ ตาน้อย ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบราชการ ๒	อนุกรรมการ

๙. ผู้แทนสหภาพนายความ นายภัคดี บุชยะบุตรรี อุปนายกฝ่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศ	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ นางยศวันต์ บริบูรณ์ธนา เลขานุการกรม	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นางสาวดวงพร อุภุชณ์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนกรมบังคับคดี นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล อธิบดีกรมบังคับคดี	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ นายชำนาญ เล็กสกุล หัวหน้ากลุ่มงานคดีและความรับผิดชอบทางละเมิด กองนิติการ	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม นายวัลลภ นาคบัว	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม นายโกลมล พรหมเพ็ญ	อนุกรรมการ
๑๖. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย นางศิวากร คุรุตันเวช	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๗. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม นายชาติรี จันทร์เพ็ญ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย นางสาวปริยานุช จริงจิตร นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวฉันทพส รุ่งเรือง	สำนักงานศาลยุติธรรม
๒. นายไชยสุวัฒน์ ฤกษ์เงิน	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓. นายอดิศักดิ์ จันทร์วิรัช	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๔. นางสาวปริยานุช สันติวงษ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๕. นางสาวสุพรรณิกา จันทร์จิราวุฒินันท์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๖. นางสาวอิสริยา สันติธรรม	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๗. นางสาวกัลยา ถ้ำทอง	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๘. นายภิศเดช พุกจินดา	สำนักงานกิจการยุติธรรม

๙. นางสาวอรรวิภา เกื้อรัมย์
๑๐. นายพิชญ มลแก้ว

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า รายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดส่งไปยังคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ นั้น ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้ขอแก้ไขรายงานการประชุมในระเบียบวาระที่ ๓ และระเบียบวาระที่ ๔ ตามลำดับ โดยฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความคืบหน้าการดำเนินการจัดตั้งและเปิดทำการศาลยุติธรรมและแผนกคดี

ในศาลยุติธรรมของสำนักงานศาลยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีหนังสือแจ้งความคืบหน้าการดำเนินการจัดตั้งและเปิดทำการศาลยุติธรรมและแผนกคดีในศาลยุติธรรมของสำนักงานศาลยุติธรรม ในส่วนของการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ซึ่งแบ่งการดำเนินงานเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เปิดทำการเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่

๑) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดสระบุรี โดยมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชัยนาท ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง

๒) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดสุรินทร์ เป็นการชั่วคราว ๒ - ๓ ปี และจะก่อสร้างอาคารถาวรที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ยโสธร นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ

๓) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดขอนแก่น โดยมีเขตอำนาจศาลครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี

๔) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๕ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเขตอำนาจศาลครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ น่าน พะเยาแพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน

๕) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๖ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดพิษณุโลก โดยมีเขตอำนาจศาลครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี

๖) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยมีเขตอำนาจศาลครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต ระนอง และสุราษฎร์ธานี

๗) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๙ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดสงขลา โดยมีเขตอำนาจศาลครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตรัง นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา สงขลา และสตูล

ระยะที่ ๒ เปิดทำการเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๒ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดระยอง โดยมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

๒) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗ มีสถานที่ตั้ง ณ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๒ ความคืบหน้าแผนระดมเงินทุนและแผนการก่อสร้างปรับปรุงอาคารบูรณาการกระทรวงยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงความคืบหน้าการก่อสร้างอาคารบูรณาการของกระทรวงยุติธรรม โดยรายงานการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ รายการค่าก่อสร้างอาคารบูรณาการของกระทรวงยุติธรรม ผูกพันปีงบประมาณ จำนวน ๑๐ แห่ง ดังนี้

๑) จังหวัดสิงห์บุรี ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุแล้ว ซึ่งกองออกแบบและก่อสร้าง และกองคลัง กระทรวงยุติธรรม ได้กำหนดราคากลางเรียบร้อยแล้ว

๒) จังหวัดปัตตานี ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุแล้ว ซึ่งกองออกแบบและก่อสร้าง และกองคลัง กระทรวงยุติธรรม ได้กำหนดราคากลางเรียบร้อยแล้ว

๓) จังหวัดจันทบุรี สำนักงานธนารักษ์พื้นที่จันทบุรีได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมธนารักษ์ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณาอนุญาตใช้พื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ธนารักษ์พื้นที่จันทบุรี ได้แจ้งสำนักงานยุติธรรมจังหวัด เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ให้ดำเนินการตามแผนก่อสร้างอาคารบูรณาการที่ได้มีการปรับแผนต่อไป

๔) จังหวัดแพร่ ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมธนารักษ์ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณาอนุญาตการใช้พื้นที่ราชพัสดุ

/๕) จังหวัดระยอง ...

๕) จังหวัดระยอง ธนารักษ์พื้นที่ระยองอยู่ระหว่างดำเนินการจัดส่งเอกสารถึงอธิบดีกรมธนารักษ์ เรื่องการขอใช้ที่ราชพัสดุ

๖) จังหวัดน่าน ผู้ว่าราชการจังหวัดน่านมีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อขอความเห็นชอบให้กระทรวงยุติธรรมใช้พื้นที่ราชพัสดุ ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้หารือร่วมกับปลัดกระทรวงมหาดไทยในประเด็นดังกล่าวแล้ว ซึ่งอยู่ระหว่างการรอหนังสือตอบกลับจากกระทรวงมหาดไทยอย่างเป็นทางการ

๗) จังหวัดอุทัยธานี (แทนจังหวัดนครราชสีมา) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมได้รับหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ และได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเพื่อขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

๘) จังหวัดลำปาง (แทนจังหวัดนราธิวาส) สำนักงานยุติธรรมจังหวัดลำปาง ได้ยื่นเอกสารการขอใช้ที่ราชพัสดุเมื่อ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเพื่อขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

๙) จังหวัดสุโขทัย (แทนจังหวัดสตูล) สำนักงานยุติธรรมจังหวัดสุโขทัยได้ยื่นเอกสารการขอใช้ที่ราชพัสดุ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเพื่อขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

๑๐) จังหวัดนครสวรรค์ (แทนจังหวัดสงขลาและจังหวัดพิจิตร) เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้มีข้อสั่งการให้กองออกแบบและก่อสร้าง จัดทำเอกสารรูปแบบรายการและประมาณการราคา ค่าขอตั้งงบประมาณ แบบ ทบ.๔ และแผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน แล้วนำเสนอสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อดำเนินการเปลี่ยนแปลงงบประมาณแทนจังหวัดพิจิตรต่อไป

มติที่ประชุม   รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔   เรื่องเพื่อพิจารณา

ผลการศึกษาหลักเกณฑ์การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอของกระทรวงมหาดไทย และแนวทางที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพัฒนาหลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากการประชุมคณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการได้มีมติรับทราบผลการศึกษาหลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามแผนการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรับข้อสังเกตจากสำนักงานศาลยุติธรรม และนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ต่อไปนั้น

/กพยช. ในคราว ...

กพยช. ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้มีมติรับทราบและพิจารณาเห็นชอบในหลักการของหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการใน ๒ ประเด็น ได้แก่

๑) ศึกษาเพิ่มเติมตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรมที่ว่า การเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่ายังไม่เพียงพอ ควรนำปัจจัยอื่นๆ นอกจากปัจจัยเรื่องระยะทางและระยะเวลาวิเคราะห์ความคุ้มค่าการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากลักษณะงานของกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชน ซึ่งอาจจะประเมินเป็นตัวเลขไม่ได้ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับภาคเอกชนที่มุ่งเน้นกำไร จึงควรพัฒนาหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้มีความเหมาะสมเพื่อตอบโจทย์ได้มากยิ่งขึ้น

๒) ศึกษาหลักเกณฑ์การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอของกระทรวงมหาดไทยและให้นำเสนอ กพยช. พิจารณาต่อไป

ฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการตามข้อสังเกตของ กพยช. ทั้ง ๒ ประเด็นแล้ว สรุปผลได้ดังนี้

๑) ข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม

จากการทบทวนและศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติมในประเด็นความคุ้มค่า โดยเฉพาะความคุ้มค่าทางสังคมในการลงทุนของโครงการภาครัฐบาลพบว่า แม้ว่าเป้าหมายของการลงทุนภาครัฐจะแตกต่างกัน แต่ล้วนมีวัตถุประสงค์ไปในทิศทางเดียวกันคือ ศึกษาความคุ้มค่าของเงินลงทุนที่ใช้จ่ายเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมที่เกิดขึ้น โดยตีออกมาในรูปของตัวเงิน และหากพิจารณาผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในเรื่องการอำนวยความสะดวกยุติธรรม พบว่ามีหลากหลายมิติ อาทิ การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและเท่าเทียม การได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งจะต้องมีกระบวนการที่ทุกหน่วยงานร่วมกันกำหนดปัจจัยในเรื่องการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในกรณีที่มีการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ก่อนจะพิจารณาในเชิงเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้ ในปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านพื้นที่ที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปัจจัยประชากรแฝงในแต่ละพื้นที่ประเทศไทยยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่สามารถนำมาใช้งานได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ฝ่ายเลขานุการจึงเห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไม่รวมสำนักงานศาลยุติธรรม ใช้หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจากผลการศึกษาวิจัยซึ่งเป็นการประมาณการขั้นต่ำไปพลางก่อน และในอนาคตฝ่ายเลขานุการจะพัฒนาหลักเกณฑ์ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และครอบคลุมมากยิ่งขึ้นต่อไป

๒) การศึกษาหลักเกณฑ์การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอของกระทรวงมหาดไทยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า แนวทางการจัดตั้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอของกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วยกรอบกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๖๑ ในจังหวัดหนึ่งให้มีหน่วยราชการบริหารรองจากจังหวัดเรียกว่า อำเภอ การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๒.๒ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗

มาตรา ๖๒ ท้องที่หลายตำบลอันสมควรอยู่ในความปกครองอันเดียวกันได้ให้จัดเป็นอำเภอหนึ่ง

๒.๓ มติคณะรัฐมนตรี เรื่องหลักเกณฑ์การจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ดังนี้

(๑) การจัดตั้งกิ่งอำเภอ

๑) มีราษฎรไม่น้อยกว่า ๒๕,๐๐๐ คน
 ๒) มีตำบล ๔ ตำบลขึ้นไป
 ๓) ที่ว่าการอำเภอใหม่ควรมีระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิมไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร ทั้งนี้ ให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และข้อเท็จจริงจากการสำรวจของจังหวัดนำมาประกอบการพิจารณา

๔) ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ตามลำดับ

(๒) การจัดตั้งอำเภอ

๑) ได้รับการจัดตั้งกิ่งอำเภอมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี
 ๒) มีราษฎรไม่น้อยกว่า ๓๕,๐๐๐ คน
 ๓) ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ตามลำดับ

(๓) การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ (๑) และข้อ (๒)

หากการพิจารณาตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ (๑) และข้อ (๒) แต่มีเหตุผลความจำเป็นพิเศษทางภูมิประเทศ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง หรือความมั่นคง เช่น ๑) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ๒) พื้นที่ปัญหาด้านความไม่สงบเรียบร้อย ๓) พื้นที่ชายแดน ๔) พื้นที่โครงการพระราชดำริ ฯลฯ ให้กระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดตั้งเป็นกรณีไป

จากการศึกษาเปรียบเทียบและพิจารณาแนวทางการจัดตั้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอของกระทรวงมหาดไทย พบว่า การจัดตั้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอของกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและการปกครองในท้องที่ ซึ่งหลักเกณฑ์การจัดตั้งอำเภอและกิ่งอำเภอ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ในหัวข้อหลักเกณฑ์ที่คล้ายคลึงกับการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีเพียงจำนวนประชากร ระยะทาง และการได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีบริบทในการพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานที่แตกต่างกัน จึงทำให้ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้

ฝ่ายเลขานุการจึงขอให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และสำนักงานประมาณ (ไม่รวมสำนักงานศาลยุติธรรม) นำหลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการวิเคราะห์ความคุ้มค่าไปเป็นกรอบแนวทางในการพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานในเบื้องต้น

ประเด็นอภิปราย

๑. ผู้แทนกรมบังคับคดีได้มีข้อสังเกต ๓ ประเด็น ดังนี้

(๑) กรมบังคับคดีมีแผนการจัดตั้งหน่วยงานที่สอดคล้องกับสำนักงานศาลยุติธรรม หากการใช้หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวไม่หมายรวมถึงสำนักงานศาลยุติธรรม เท่ากับว่ากรมบังคับคดีไม่ต้องดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานตามแผนของสำนักงานศาลยุติธรรมแล้วหรือไม่ อย่างไร

/ (๒) ปัจจัย ...

(๒) ปัจจัยในเรื่องระยะทาง และระยะเวลา เน้นความสะดวกของประชาชนหรือของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นที่ตั้ง

(๓) คำว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องในการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปเป็นกรอบแนวทางนั้นหมายถึงหน่วยงานใด

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงว่า ปัจจัยเรื่องระยะทาง และระยะเวลา เน้นความสะดวกของประชาชนเป็นหลัก นอกจากนี้ ประธานอนุกรรมการได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบางหน่วยงานไม่มีความจำเป็นต้องเปิดตามสำนักงานศาลยุติธรรม อาทิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากมีกลไกในการปฏิบัติงานที่เป็นการเฉพาะ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะไม่ไปจัดตั้งหน่วยงานในพื้นที่ต่างๆ ได้ หากสำนักงานศาลยุติธรรมไม่ไปเปิดที่ทำการศาลในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งการจัดตั้งศาลมีด้วยกัน ๒ ระดับ ได้แก่

(๑) การจัดตั้งศาลระดับพื้นที่ (area based) ซึ่งการแบ่งพื้นที่ศาลในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง จะมีการแบ่งหลักเกณฑ์ (criteria) ที่ต้องพิจารณาปริมาณของทรัพยากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปริมาณคดี บุคลากร ระยะเวลา และระยะทางในพื้นที่นั้นว่ามีจำนวนเพียงพอหรือไม่ ถ้าสำนักงานศาลยุติธรรมจัดตั้งศาลในระดับพื้นที่ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะกรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ และกรมบังคับคดีก็ต้องเปิดตาม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีพื้นที่เพียงพอหรือไม่สามารถเปิดหน่วยงานได้

(๒) การจัดตั้งศาลตามภารกิจพื้นฐาน (function based) ซึ่งจัดตั้งโดยการแยกประเภทคดีหรืออำนาจศาล (jurisdiction) เช่น การจัดตั้งศาลแรงงานภาค

ดังนั้น ข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม จึงอธิบายได้ว่าสำนักงานศาลยุติธรรมไม่ได้พิจารณาเพียงประเด็นระยะเวลาหรือระยะทางเท่านั้น แต่ยังต้องคำนึงถึงกรอบในเรื่องพื้นที่และภารกิจพื้นฐานด้วย การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจึงควรมีแผนยุทธศาสตร์กำหนดกรอบมาตรฐานอัตรากำลัง พื้นที่ และงบประมาณของหน่วยงานเพื่อเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลขั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ได้มีการจัดทำแผนกรอบอัตรากำลังพื้นฐานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมโดยละเอียด ซึ่งมีการคำนวณอัตรากำลังขั้นต่ำ (minimum requirement) ตลอดจนงบประมาณพื้นฐานในระยะแรกของการจัดตั้งหน่วยงานไว้แล้ว

๒. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้มีข้อสังเกตว่า คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลขั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม จากชื่อคณะอนุกรรมการฯ สามารถอธิบายการดำเนินงานได้ว่าเมื่อสำนักงานศาลยุติธรรมได้รับการจัดสรรงบประมาณและดำเนินการจัดตั้งศาลแล้ว แต่กระทรวงยุติธรรมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้รับงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรมก็จะมีกระบวนการจัดทำแผนการจัดตั้งศาลเพื่อแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถจัดทำแผนงานและการจัดตั้งหน่วยงานของตนให้รองรับและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการจัดตั้งศาลได้ ซึ่งหากสำนักงานศาลยุติธรรมมีการปรับแผนการจัดตั้งศาล ก็จะแจ้งให้ทุกหน่วยงานทราบ เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน เช่น การจัดตั้งศาลบางประเภทเท่านั้นที่ติดตามนโยบายของรัฐบาล คณะอนุกรรมการชุดนี้จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะสามารถรองรับการดำเนินงานของศาลและหน่วยงานภาคีให้ขับเคลื่อนไปพร้อมกันได้ ส่วนเรื่องของหลักเกณฑ์การจัดตั้ง

/หน่วยงาน ...

หน่วยงานซึ่งยังเป็นข้อขัดแย้งอยู่นั้น อาจไม่มีข้อสิ้นสุดเนื่องจากแต่ละหน่วยงานต่างมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของตน สิ่งที่ควรดำเนินการขณะนี้จึงเป็นการหาจุดร่วมของการดำเนินงานร่วมกันว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะสามารถขับเคลื่อนไปพร้อมกับศาลได้อย่างไร

๓. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า หลักการของการตั้งคณะอนุกรรมการชุดนี้ คือ เมื่อมีการจัดตั้งศาลในพื้นที่ใด หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะตามไปรองรับการจัดตั้งศาลแต่ละพื้นที่โดยมีความพร้อมให้มากที่สุด โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เห็นชอบในหลักการของการมีแผนงานในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม ซึ่งแผนดังกล่าวจะบรรจุรายละเอียดทั้งด้านบุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของหน่วยงานในการรองรับการจัดตั้งศาล ทั้งนี้ อาจเพิ่มเติมด้วยการผลักดันให้แผนงานดังกล่าวสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

ส่วนประเด็นพิชารณานี้เป็นเรื่องสืบเนื่องที่ดำเนินการตามมติของคณะอนุกรรมการที่ให้ฝ่ายเลขานุการศึกษาลักษณะการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมแล้วเสนอต่อ กพยช. ซึ่งประธาน กพยช. ได้มีข้อสังเกตให้ฝ่ายเลขานุการศึกษาลักษณะการจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอของกระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตาม หากทบทวนผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นว่า หลักเกณฑ์ในการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังไม่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติจริงได้ แนวโน้มการดำเนินการจึงควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการลดปัญหาความไม่พร้อมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องจัดตั้งตามศาล และจัดทำแผนการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ทุกหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการจัดตั้งตามศาล

๔. ประธานอนุกรรมการ มีข้อสังเกตว่า หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยนั้น หากเป็นการจัดตั้งในระดับพื้นที่ (area based) ควรเป็นการศึกษาการตั้งจังหวัดใหม่ อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการศึกษาลักษณะการจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอของกระทรวงมหาดไทย ไม่สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติกับการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการจัดตั้งศาลได้

ทั้งนี้ หากมีการจัดทำแผนงานในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรมแล้ว ควรมีการติดตามประสิทธิภาพของแผนงานดังกล่าวด้วยว่าสามารถตอบสนองทั้งในเรื่องบุคลากรและงบประมาณได้จริงหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้ผู้แทนกรมบังคับคดีได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า แผนดังกล่าวยังไม่สามารถตอบสนองการจัดตั้งหน่วยงานของกรมบังคับคดีในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ได้ กรมบังคับคดียังต้องเข้าพื้นที่ในการดำเนินงาน เนื่องจากไม่มีสถานที่รองรับเพียงพอกับทรัพยากรของหน่วยงาน ถึงแม้จะทราบแผนการจัดตั้งศาลล่วงหน้าก็ตาม

๕. ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า เมื่อสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแผนการจัดตั้งศาลในแต่ละปีไว้แล้ว หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานงบประมาณจะต้องหารือร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติในภาพรวมทั้งเรื่องของการขออัตรากำลัง และการของบประมาณ อย่างไรก็ตาม ประธานอนุกรรมการมีข้อสังเกตว่า ควรใช้คณะอนุกรรมการชุดนี้เป็นเวทีถกแถลงของงบประมาณและกรอบอัตรากำลังสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมในเบื้องต้นก่อนเสนอไปยังสำนักงานงบประมาณ

๖. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ มีข้อสังเกตว่า การเปิดเรือนจำของกรมราชทัณฑ์เพื่อรองรับการจัดตั้งศาลมักประสบปัญหาเรื่องการขาดพื้นที่ดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการขออนุญาตเพื่อเปิดเรือนจำได้ ส่งผลให้ต้องมีการรับส่งผู้ต้องขังข้ามเขตซึ่งใช้ระยะเวลาในการเดินทางค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ประธานอนุกรรมการ ได้ให้ข้อสังเกตในประเด็นนี้ว่า การเปิดเรือนจำของกรมราชทัณฑ์เป็นไปได้ค่อนข้างยากเนื่องจากเป็นคนละบริบทกับการจัดตั้งศาล หากไม่สามารถเปิดเรือนจำตามศาลได้ก็ต้องส่งผู้ต้องขังข้ามเขต หากพิจารณาแล้วจะสามารถแยกปัญหาออกเป็น ๒ เรื่อง คือ ๑) ปัญหางบประมาณในการจัดตั้งหน่วยงาน และ ๒) ปัญหาในการจัดหาพื้นที่เพื่อก่อสร้างหน่วยงาน ดังนั้น หากใช้เวทีคณะอนุกรรมการชุดนี้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนและกำหนดแผนปฏิบัติการหรือแผนงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เกิดขึ้นได้ ก็จะทำให้สามารถมองเห็นภาพรวมของการดำเนินงานและรับทราบปัญหาอุปสรรคในการเตรียมการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามศาล

๗. ผู้แทนกรมบังคับคดี ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรมบังคับคดีได้จัดประเภทหน่วยงานในระดับภูมิภาค โดยแบ่งขนาดออกเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งปัจจุบันประสบปัญหาการใช้งบประมาณค่อนข้างสูงเพื่อเช่าอาคารพาณิชย์ในการรองรับการเปิดทำการตามศาลยุติธรรมเนื่องจากจะต้องเร่งดำเนินการโดยเร็ว เพราะเป็นหน่วยงานที่มีการให้บริการประชาชน

๘. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด มีข้อสังเกตว่า หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ ไม่สามารถนำมาใช้กับสำนักงานอัยการสูงสุดด้วย เนื่องจากการจัดตั้งสำนักงานอัยการสูงสุดรองรับการเปิดศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๒ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า *ในท้องที่ที่ตั้งศาลจังหวัด ศาลแขวง หรือศาลเยาวชนและครอบครัว ยกเว้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้มีสำนักงานอัยการจังหวัดประจำศาลแต่ละศาลมีเขตพื้นที่ตามที่ ก.อ. ประกาศกำหนด โดยมีพนักงานอัยการคนหนึ่งเป็นหัวหน้า เรียกว่า "อัยการจังหวัด"*

จากข้อกฎหมายดังกล่าวเห็นได้ว่า กรณีที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้น ณ จังหวัดใด สำนักงานอัยการสูงสุดก็ต้องจัดตั้งสำนักงานอัยการจังหวัดในจังหวัดนั้นเช่นกัน สำนักงานอัยการสูงสุดจึงไม่มีความจำเป็นต้องวิเคราะห์จำนวนประชากร ระยะทาง หรือจำนวนปริมาณคดีย้อนหลังแต่อย่างใด เนื่องจากสำนักงานศาลยุติธรรมได้วิเคราะห์และพิจารณาความเหมาะสมในการจัดตั้งศาลแต่ละพื้นที่ไว้แล้ว จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการหมายเหตุว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าว ไม่รวมสำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงานอัยการสูงสุด เนื่องจากสำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ในการนี้ ผู้แทนกรมบังคับคดีได้สนับสนุนการไม่นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้กับกรมบังคับคดีเช่นกัน

๙. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ข้ออภิปรายในวาระเพื่อพิจารณาตามข้อสังเกตของประธานอนุกรรมการ คือ เมื่ออนุกรรมการเห็นว่าหลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังมีข้อขัดข้องและไม่สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้ ไม่ว่าจะด้วยข้อกฎหมายหรือข้อจำกัดต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานก็ดี จึงเห็นควรให้ชะลอการใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ก่อน อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ควรพิจารณาร่วมกันขณะนี้คือ การปรับบทบาทของคณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม ให้เป็นเวทีในการวางแผนปฏิบัติการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการจัดตั้งศาลตามแผนงานของสำนักงานศาลยุติธรรม และเป็นกลไกในการผลักดันแผนดังกล่าวให้ไปสู่การปฏิบัติได้จริงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งข้อมูลที่จะนำเข้าสู่การพิจารณาต่อไปในคณะอนุกรรมการชุดนี้จะต่อเนื่องกับแผนงานการจัดตั้งศาลของสำนักงานศาลยุติธรรม

๑๐. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า สำนักงานงบประมาณเห็นความสำคัญของการจัดตั้งอาคารบูรณาการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้น และต้องพิจารณาแผนการจัดตั้งศาลของสำนักงานศาลยุติธรรม อย่างไรก็ตาม กระทรวงยุติธรรมไม่สามารถที่จะสร้างหน่วยงานตามการจัดตั้งศาลได้ทันในระยะแรก แต่ยังสามารถของงบประมาณเพื่อดำเนินการสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้ หากกระทรวงยุติธรรมมีแผนในการจัดตั้งหน่วยงานของปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ แผนปฏิบัติการดังกล่าวควรระบุจำนวนพื้นที่ในการก่อสร้าง รูปแบบอาคาร จำนวนกรอบอัตรากำลัง ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของกระทรวงยุติธรรมเอง ส่วนเรื่องขอเปลี่ยนแปลงพื้นที่นั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้อีก เนื่องจากยังไม่มีค่างานในการใช้พื้นที่ หากกระทรวงยุติธรรมสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าวของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และปีต่อไปได้ ก็สามารถจัดทำคำของบประมาณมายังสำนักงานงบประมาณได้ โดยสามารถดำเนินการปรับแผนได้หากการจัดตั้งศาลมีการเปลี่ยนแปลงภายหลัง

๑๑. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในการจัดตั้งศาลสำนักงานศาลยุติธรรมอาจมีปัญหาในการดำเนินการตามแผนงานจัดตั้งศาลบ้างในบางพื้นที่ ทั้งนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมจะแจ้งแผนการจัดตั้งศาล และรายงานสถานะหรือการเปลี่ยนแปลงของการจัดตั้งศาลให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ในการนี้ ประธานอนุกรรมการ ได้เสนอต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการชุดนี้จะเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องพิจารณาดำเนินการจัดทำแผนล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การสร้างหน่วยงานของกระทรวงยุติธรรมที่จะต้องจัดตั้งตามศาลด้วย ดังนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนงานในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการจัดตั้งศาล จึงมีความสำคัญและจะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง หากที่ประชุมคณะอนุกรรมการเห็นชอบการมีแผนปฏิบัติการ จะได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการเร่งดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าวเพื่อเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณา และจะรายงานผลการดำเนินงานต่อ กพยช. เพื่อทราบต่อไป

๑๒. ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบาย กำลังคนภาครัฐ (คปร.) ได้มีหนังสือเวียนให้ทุกส่วนราชการที่มีความจำเป็นต้องขออัตรากำลังเพิ่มเติม บูรณาการกรอบอัตรากำลังในภาพรวมของแต่ละกระทรวง ดังนั้นจึงควรเสนอแผนกรอบอัตรากำลังที่เกี่ยวข้องเข้าไปในแผนปฏิบัติการดังกล่าว และเสนอไปในลักษณะของการบูรณาการเพื่อรองรับการจัดตั้งศาล ซึ่งระบุทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้ปรากฏในแผนดังกล่าว โดยให้เร่งดำเนินการภายในเดือนธันวาคม ทั้งนี้ หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมและสำนักงาน ก.พ. ควรต้องเจรจาร่วมกันในรายละเอียดการขออัตรากำลัง เพื่อให้การเสนอแผนขอกรอบอัตรากำลังต่อ คปร. มีน้ำหนักมากขึ้น

ในการนี้ ประธานอนุกรรมการ ได้มอบหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นหน่วยงานกลางในการจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนกรอบอัตรากำลังดังกล่าว และเสนอต่อคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาภายในต้นเดือนธันวาคม

๑๓. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ในกรณีศาลแขวงภูเก็ตที่อยู่ในแผนการจัดตั้งศาลปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ขณะนี้ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมเร่งดำเนินการจัดตั้ง ซึ่งจะใช้วิธีการเช่าที่ทำการชั่วคราว โดยคาดการณ์ว่าจะเปิดทำการในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ หากมีข้อมูลเพิ่มเติมว่าเสนอเป็นพระราชกฤษฎีกาเปิดทำการศาลเมื่อใด จะแจ้งให้ที่ประชุมทราบภายหลัง ในส่วนของศาลแขวงบางบอนซึ่งได้รับจัดสรรงบประมาณก่อสร้าง ได้เริ่มดำเนินการแล้ว คาดว่าน่าจะแล้วเสร็จและเปิดทำการได้ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งผลความคืบหน้าจะแจ้งที่ประชุมเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนกรอบอัตรากำลังในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑๔. ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มีข้อสังเกตว่า ปัจจุบันได้รับการประสานจากหน่วยงานต่างๆ ในการแยกหน่วยงานในจังหวัดออกเป็นสาขาเพื่อบรรจุไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งขัดกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่กำหนดให้มีเพียงหนึ่งส่วนราชการในหนึ่งจังหวัด ทำให้ไม่สามารถบรรจุเรื่องการมีสาขาหน่วยงานในกฎกระทรวงได้ ส่งผลต่อการจัดเตรียมกรอบอัตรากำลังโดยเฉพาะตำแหน่งระดับอำนวยการต้น ดังนั้น กระทรวงยุติธรรมอาจจะต้องพิจารณากำหนดนโยบายในเรื่องดังกล่าว เพราะจะส่งผลกระทบต่อการจัดตั้งสำนักงานยุติธรรมจังหวัดด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรองรับการเปิดทำการศาล อาจไม่จำเป็นต้องดำเนินการในลักษณะการบริหารราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ยกตัวอย่างกรณีเจ้าพนักงานที่ดินสาขาซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง แต่ถูกกำหนดเป็นหน้าที่หนึ่งของสำนักงานที่ดินจังหวัดซึ่งรับผิดชอบดูแลที่ดินในสาขาต่างๆ ในจังหวัด

มติที่ประชุม

๑. รับทราบผลการศึกษาตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรมและผลการศึกษาหลักเกณฑ์การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอของกระทรวงมหาดไทย และแนวทางที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อสังเกตว่า ผลการศึกษาดังกล่าวยังไม่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติได้จริงในปัจจุบัน จึงเห็นควรให้ชะลอการใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวไปก่อน

๒. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการหาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมและจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม ดังนี้

๒.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการกรอบอัตรากำลังของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเสนอต่อคณะอนุกรรมการฯ ภายในต้นเดือนธันวาคม

๒.๒ จัดทำแผนงบประมาณที่จะขอรับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อเสนอต่อคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ น.

(นางสาวปริยานุช สันติวงษ์)

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายชาติรี จันทร์เพ็ญ)

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและประสานแผน

กระบวนการยุติธรรม

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางศิวากร คุรัตน์เวช)

รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม